

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI DO SPRAW
KONTROLI PAŃSTWOWEJ
(NR 30)
z dnia 10 września 2024 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 30)

10 września 2024 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, pod przewodnictwem posła **Marka Sawickiego (PSL-TD)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– **informację Głównego Inspektora Pracy na temat kampanii „Legitna praca” jako przykład działań edukacyjnych Państwowej Inspekcji Pracy.**

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Stanecki** główny inspektor pracy wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk, Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej.

Stwierdzam kworum.

Czy są uwagi do porządku dziennego posiedzenia? Nie słyszę.

Serdecznie witam pana Marcina Staneckiego – głównego inspektora pracy i jego ekipę.

Szanowni państwo, przystępujemy do realizacji porządku obrad – rozpatrzenia informacji głównego inspektora pracy na temat kampanii „Legitna praca” jako przykład działań edukacyjnych Państwowej Inspekcji Pracy. Bardzo proszę o informację panie inspektorze.

Główny inspektor pracy Marcin Stanecki:

Dziękuję bardzo. Dzień dobry państwu, jeszcze raz. Szanowni państwo, mam przyjemność przedstawić państwu informację na temat kampanii „Legitna praca”, która stanowi doskonały przykład działań edukacyjnych prowadzonych przez Państwową Inspekcję Pracy.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Droży posłowie, wakacje się skończyły. Bardzo proszę nie przeszkadzać panu ministrowi w prezentacji informacji. Panie posle, bardzo proszę o zachowanie spokoju. Dziękuję bardzo. Bardzo proszę panie inspektorze.

Główny inspektor pracy Marcin Stanecki:

Dziękuję. Podejmowanie inicjatyw na rzecz zapobiegania oraz ograniczenia zagrożeń w środowisku pracy to jedno z kluczowych zadań inspekcji określonych ustawowo. W przypadku szczególnie istotnych zagadnień społecznych, działania PIP przyjmują formę wieloletnich programów oraz kampanii informacyjno-edukacyjnych. Wśród nich można wymienić kampanię „Budowa. STOP wypadkom!”, program „Efektywne zarządzanie ryzykiem” oraz właśnie projekt „Legitna praca”.

Realizacja naszych obowiązków wynikających z ustawy jest możliwa dzięki działaniom prewencyjnym i promocyjnym skierowanym do różnych grup odbiorców, pracodawców, pracowników, a także młodych ludzi, którzy dopiero wchodzi na rynek pracy. Nieprzypadkowo PIP od lat kładzie duży nacisk na edukację dzieci, młodzieży szkolnej oraz studentów. Jak wskazują dane Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, prawdopodobieństwo wystąpienia poważnego wypadku w pracy jest wyższe w przypadku osób w wieku 18-24 lata niż wśród starszych pracowników. Taka sytuacja wynika z różnych czynników, takich jak niedostateczne umiejętności, brak doświadczenia, czy niewystarczające przeszkolenie młodych ludzi do zadań, które są im powierzane.

W trosce o bezpieczeństwo młodych ludzi wchodzących na rynek pracy PIP rozpoczęła w 2022 r. ogólnopolską kampanię informacyjno-edukacyjną pod nazwą „Legitna praca”. Przekazany państwu materiał szczegółowo opisuje nasze działania edukacyjne,

a prezentację na ten temat przedstawi dyrektor Departamentu Prewencji i Promocji pan Artur Sobota. Na koniec mam niespodziankę, zobaczą państwo filmy, które zwyciężyły w naszym konkursie filmowym. Wybór nie był łatwy. Myślę, że również państwo docenicie kreatywność i świeże podejście naszej młodzieży. A teraz oddaję głos panu dyrektorowi.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Proszę bardzo, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Prewencji i Promocji Państwowej Inspekcji Pracy Artur Sobota:

Bardzo dziękuję. Przedstawię państwu informacje o naszych działaniach edukacyjnych na przykładzie kampanii „Legitna praca”. Dlaczego młodzież? Jak wspomniał pan inspektor, statystyki wskazują, że prawdopodobieństwo poważnego wypadku przy pracy jest wyższe w przypadku osób właśnie w wieku 18-24 lata. Również młodzi ludzie są często ofiarami oszustw i nieprawidłowości związanych z pracą. Widzieliśmy to wyraźnie na naszej infolinii, szczególnie w okresie wakacyjnym. W trosce o młodych pracowników PIP zaczęła w 2022 r. ogólnopolską kampanię społeczną „Legitna praca”. Kampania „Legitna praca” jest adresowana do młodych ludzi, którzy dopiero wchodzi na rynek pracy, przede wszystkim uczniów i studentów. Nazwa kampanii „Legitna praca” odwołuje się do idei podjęcia legalnego zatrudnienia, wyrażonego młodzieżowym językiem. Główne hasło kampanii – „Sprawdź swoje prawa” jest wyzwaniem do działania i zachęca odbiorców do poznania praw pracowniczych.

Rozpoczynając działanie postawiliśmy sobie cztery główne cele: upowszechnianie wiedzy o przepisach Prawa pracy dotyczących zatrudnienia, kształtowanie świadomości zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy, informowanie o możliwościach skorzystania z pomocy merytorycznej naszego urzędu, a także stworzenie kultury bezpieczeństwa wśród młodych pracowników.

Na potrzeby kampanii przygotowaliśmy stronę internetową. Od początku projektowania naszym najważniejszym celem była jej dobra wersja mobilna, od grafiki, kolorów, poprzez język i strukturę strony, wszystkie elementy zostały dostosowane do pokolenia Z. Widzicie państwo, żywe kolory, to co widać na reklamach skierowanych dla najmłodszych. Staraliśmy się wzorować na najlepszych wzorcach rynkowych i przede wszystkim żeby na telefonach komórkowych to dobrze wyglądało, w sposób atrakcyjny.

Żeby zachęcić młodzież do zdobywania wiedzy został przygotowany trzyminutowy film w formie relacji pierwszego dnia pracy, który w humorystyczny sposób przedstawia prawa przysługujące młodym pracownikom podejmującym aktywność zawodową. Jeśli państwo kojarzycie, to bohaterem filmu jest Wojciech Kaczmarczyk, prowadzący w serwisie YouTube kanał „Do Roboty”, który obserwuje blisko ponad pół miliona internautów. YouTuber zajmuje się tematyką pracy, sprawdza poszczególne zawody pod kątem możliwości uzyskania zarobków, przydatnego wykształcenia, pokazuje ich plusy i minusy, sam próbuje często jak wygląda ta praca na konkretnym stanowisku. Pełna wersja tego filmu została zamieszczona na stronie kampanii oraz na kanale YouTube PIP, natomiast skróconą wersję materiału wykorzystaliśmy na kanale „Do Roboty” właśnie tego YouTubera oraz w promocji na Instagramie.

By dotrzeć do młodzieży wprowadziliśmy również działania informacyjne w komunikacji miejskiej. Uczniowie i studenci regularnie korzystają ze środków komunikacji miejskiej i z badań wychodziło, że jest to miejsce, gdzie możemy w dobry sposób do nich dotrzeć. W ubiegłym roku w blisko 1900 pojazdach komunikacji miejskiej w 16 województwach i 45 miastach emitowane były rotacyjnie trzy spoty informacyjne, animacje o długości 30 sekund. Jednocześnie w blisko 1000 pojazdach eksponowano plakaty z kodem QR, pozwalające szybko wejść na stronę internetową kampanii, którą miałem okazję wcześniej państwu pokazać.

Od października do listopada 2023 r. PIP zrealizowała w ramach tej kampanii działania edukacyjne w internecie. Przez 35 dni w serwisach internetowych emitowane były krótkie filmy informacyjne oraz banery reklamowe. Uzyskano 1,4 mln pełnych trzydziestosekundowych obejrzeń reklam w serwisie YouTube, ponad 2 mln wyświetleń na Tik-Toku, 1,2 mln wyświetleń na Instagramie oraz ponad 55 tys. kliknięć banery kampanii

przekierowujące na stronę kampanii w promocji prowadzonej z wykorzystaniem sieci reklamowej Google.

Poza internetem oczywiście też działaliśmy. W latach 2022-2023 w całym kraju zorganizowano 1045 szkoleń, w trakcie których przeszkolono blisko 55 tys. osób. Oprócz młodzieży byli też nauczyciele, którzy z nimi pracują oraz zorganizowano ponad 1,5 tys. różnych działań popularyzujących tematykę kampanii „Legitna praca”, w których uczestniczyło ponad 20 tys. osób.

Pierwsze doświadczenia z pracą to często praca sezonowa w okresie wakacyjnym. Z naszymi działaniami informacyjnymi byliśmy obecni w miejscach wzmożonego ruchu turystycznego oraz miejscowościach wypoczynkowych. Tu na przykład mamy zdjęcie z Okręgowego Inspektoratu Pracy w Olsztynie, gdzie działania prowadzono pod takim lokalnym hasłem „Patent na pierwszą pracę”, żeby się kojarzyło z Mazurami i właśnie z przebywającymi tam młodymi ludźmi. Oczywiście z „Legitną Pracą” byliśmy również obecni w szkołach i na uczelniach. W samym tylko ubiegłym roku liczba uczniów, którzy uczestniczyli w zajęciach prowadzonych samodzielnie przez nauczycieli, przeszkolonych przez naszych ekspertów, wyniosła blisko 70 tys., a w spotkaniach z pracownikami Państwowej Inspekcji Pracy wzięło ponad 20 tys. uczniów. W zajęciach na uczelniach i spotkaniach z ekspertami uczestniczyło ponad 700 studentów.

Dla skutecznego dotarcia do naszych odbiorców otrzymaliśmy wsparcie od partnerów. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Naczelna Organizacja Techniczna, Centralny Instytut Ochrony Pracy, Związek Harcerstwa Polskiego, Ochotnicze Hufce Pracy reklamowali naszą kampanię. Jeśli chodzi o harcerzy, to byliśmy obecni na ich zlotach, szkoliliśmy opiekunów ich grup, którzy są odpowiedzialni za przygotowanie obozów w okresie wakacyjnym. To są osoby, które często są zmuszone też zatrudnić pracowników, zorganizować im pracę i chcieli wiedzieć, w jaki sposób dobrze to zrobić. Bardzo fajnie nam wyszła ta współpraca z harcerzami. Ponadto, żeby zachęcić młodzież do samodzielnego pogłębiania wiedzy z zakresu prawa pracy i BHP, organizujemy konkursy wiedzy. Na przykład w ostatniej edycji konkursu „Poznaj swoje prawa w pracy”, którego plakat reklamujący widzicie Państwo na ekranie, wzięło udział ponad 10 tys. uczniów z blisko 400 szkół. Wspólnie ze Związkiem Rzemiosła Polskiego od lat organizujemy ogólnopolski konkurs wiedzy o zasadach bezpieczeństwa i pracy „Bezpiecznie od startu”. Tam też do finału, który odbył się w Warszawie, dotarło blisko 50 dzieci i to były osoby świetnie przygotowane do tego testu wiedzy.

Widząc popularność wśród młodzieży, kręcenie najróżniejszych filmów, postanowiliśmy ogłosić konkurs wideo „Legitna praca wokół kamery”. Zadanie konkursowe polegało na nakręceniu krótkiego filmu, do 90 sekund, w którym autor miał zachęcić rówieśników do zatrudnienia zgodnie z prawem i w bezpiecznych warunkach. Do naszego konkursu zostało zgłoszonych blisko 100 filmów, z których komisja wyłoniła zwycięzców w kategoriach wiekowych 14-15 lat i 16-19 lat oraz przyznała po dwa wyróżnienia w tych dwóch kategoriach wiekowych. Mielśmy jeszcze w planie trzecią kategorię wiekową dla studentów, ale okazało się, że nasza propozycja nagrody w wysokości 2000 zł dla takich osób już trochę starszych nie okazała się atrakcyjna i nie mieliśmy zgłoszeń akurat w tych kategoriach.

Na koniec, jak szef obiecał, spróbuję odtworzyć państwu filmy, które zwyciężyły w naszym konkursie. Mam nadzieję, że uda się to zrobić z dźwiękiem, bo mieliśmy problemy. Pierwsze miejsce w kategorii 16-19 lat.

**[Prezentacja filmu pt. „Legitna praca w logistyce”
autorstwa Kacpra Czarneckiego]**

To jeden z zwycięskich filmów, ale zaraz postaram się odtworzyć drugi. Pierwsze miejsce w grupie wiekowej 14-15 lat.

**[Prezentacja filmu pt. „Pracuj legalnie i bezpiecznie”
autorstwa Stanisława Dziamby]**

Jeszcze z wyróżnionych.

[Prezentacja filmu pt. „Praca mażenie” autorstwa Mikołaja Kuśty]
Już. Jeszcze wyróżnione. To są krótkie formy, 90 sekund.

**[Prezentacja filmu pt. „(Nie)legalna praca”
autorstwa Krzysztofa Gąsiorowskiego]**

**[Prezentacja filmu pt. „Dziewczyny też lubią kaski!”
autorstwa Nikoli Roszak]**

Jeszcze jeden, żeby pokazać wszystkich wyróżnionych.

**[Prezentacja filmu pt. „Zadbaj o legitną pracę”
autorstwa Maksymiliana Schicka]**

Z naszej strony to wszystko, co zaplanowaliśmy na dzisiaj. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Zgłasza się pani poseł Koźlakiewicz. Bardzo proszę.

Poseł Maria Joanna Koźlakiewicz (KO):

Witam serdecznie. Bardzo dziękuję, że mamy taką kampanię „Legitna praca”. Chciałam też przedstawić zdanie nastolatków, ponieważ rozmawiałam z młodzieżową radą miasta, z którego pochodzę i do niektórych dzieciaków i młodzieży to dotarło. Jednak nie wszystkie dzieci miały możliwość gdzieś być, aby była o tym mowa. Taka mała wzmianka, żeby trochę z panią minister edukacji porozmawiać, żeby poprzez Librusa wyszła taka informacja, że jest taka strona, bo nie wszystkie dzieciaki... muszą myśleć o swojej przyszłości, ale nie w tak szybkim etapie, w wieku 15-16 lat. Są tacy, którzy są tym zainteresowani i myślę, że ułatwiłoby im to, żeby taką wiadomość dostali poprzez Librusa. Może poprzez godzinę wychowawczą, tylko można by było wspomnieć, że mamy taką stronę i skorzystajmy z niej. Dla jednej z moich córek, która uczy się u mnie w liceum w Warszawie, to była oczywista strona, ale dzieci z mojego małego miasta nie słyszały o tej stronie. Takie wykluczenie w tych mniejszych miejscowościach trochę jednak występuje. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa? Bardzo proszę, pan poseł Witek.

Poseł Przemysław Witek (KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, w zasadzie refleksja, niż pytanie do was. Każdy program, a to jest program rozłożony na 3 lata, tak czytałem, będzie podlegał jakiejś ocenie. Zwróćcie zatem państwo uwagę już teraz, czy to value for money nam się zgadza, czy ten zasięg i ekwiwalent, który pozyskujemy z nakładów będzie taki, jaki oczekiwaliśmy. Nie wiem, ile to wszystko kosztowało, natomiast wyszło wam to bardzo dobrze i życzymy sobie więcej. Warto o tym pamiętać, że kiedyś ktoś będzie w kontekście kontrolnym się temu przyglądał i żeby te wszystkie parametry składały się wam w jedną całość, bo robicie fajne rzeczy i niech to się broni w całej perspektywie. O, tak bym to w trochę zawołowany sposób powiedział. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze? Bardzo proszę, panie pośle. Pan poseł Zawieja.

Poseł Bartosz Zawieja (KO):

Dziękuję panie przewodniczący. Może bym powiedział o pewnym obszarze, który jest bardzo ważny, niedaleko leżąc. Mam na myśli to, że w tej chwili toczą się konsultacje, aktualizacje ustawy – Prawo oświatowe. Mam tu na myśli art. 122. Tam jest opisany proces transzowej odpłatności za tak zwane praktyki zawodowe. Mam tu na myśli szeroko rozumianych przedsiębiorców, ale z naciskiem na tych mniejszych, którzy, co tu dużo mówić, można by właśnie takie cechy stolarzy, meblarzy czy wszystkich innych zawodów podłączyć pod tę całą państwa akcję. Być może jako programy systemowe, mam tu na myśli środki, co tu dużo mówić, z opóźnionej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, aby poszerzyć audytorium bardzo słusznej całej państwa akcji, chociażby o centra kształcenia praktycznego, ustawicznego, bądź zespoły szkół, w których młodociani się uczą, mówiąc kolokwialnie, mają praktyki zawodowe u pracodawców. Wiem, że w tej chwili na pewno to kuleje, a szansa, aby można było przy zmianie przepisów oświatowych, które dotyczą organów prowadzących szkołę, można by było coś zrobić również dla przedsiębiorców, od których edukacja tych wszystkich młodocianych zależy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa jeszcze chce zabrać głos? Bardzo proszę, pani poseł Koszutska.

Poseł Urszula Koszutska (KO):

Szanowni państwo, serdecznie gratuluje, bo to jest wyjątkowo wartościowy program profilaktyczny, tak bym to określiła, skierowany do młodych ludzi. Wydaje mi się, że można by też było zaproponować doradcom zawodowym, którzy są zatrudnieni w szkołach, aby skorzystali z tej wiedzy w ramach swoich praktyk i spotkań z młodymi ludźmi, których przygotowują do kariery zawodowej. Myślę, że to jest taka linia, która jest bardzo dobra i można z niej skorzystać. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Czy pan minister chciał zabrać głos?

Główny inspektor pracy Marcin Stanecki:

Chciałbym tylko podziękować za tę uwagę. Oczywiście my też się uczymy. Niestety tak w życiu jest, że człowiek się uczy na własnych błędach. Bardzo dziękujemy państwu za te podpowiedzi. Spróbujemy zdecydowanie rozszerzyć ten krąg i myślę, że skorzystamy z tych informacji, które państwo przekazaliście nam i pójdziemy w tę stronę, że tak powiem. Dziękuję bardzo

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Zamykam dyskusję i stwierdzam, że Komisja zapoznała się z informacją głównego inspektora pracy.

Stwierdzam, że porządek dzienny posiedzenia Komisji został wyczerpany. Zamykam posiedzenie.